

اهداف توافق چین با آذربایجان

توافق اخیر بین جمهوری آذربایجان و چین، ضمن اینکه مباحث مرتبط با واردات و صادرات نفت و گاز و توسعه انرژی‌های نو را پوشش می‌دهد، به پیشبرد رویکرد چین در حل و فصل یا کاهش تنش‌ها در قفقاز نیز کمک می‌کند. این تفاهم، برای همکاری در توسعه پروژه‌هایی از جمله اکتشاف و توسعه منابع انرژی‌های تجدیدپذیر با ظرفیت ۲ گیگاوات و همچنین تبادل تجربه در زمینه انتقال انرژی الکتریکی از راه دور از طریق کابل‌های جریان مستقیم فشار قوی به امضا رسید. ضمن اینکه این تفاهم، از پایداری مالی و کارایی بخش انرژی حمایت می‌کند و به ترویج استفاده از منابع انرژی تجدیدپذیر در جمهوری آذربایجان نیز کمک خواهد کرد. در این سند امکان مطالعه برای اتصال این پروژه‌ها به شبکه، ارزیابی اثرات زیست‌محیطی آن، بررسی‌های زمین‌شناسی و توپوگرافی مناطق تحت مطالعه هم فراهم شده است. با توجه به اینکه چین در زمینه انرژی‌های جایگزین، پیشرفت‌های زیادی داشته، می‌تواند به جمهوری آذربایجان برای تنوع‌بخشی به اقتصاد و کاهش وابستگی به منابع نفت و گاز کمک زیادی خصوصاً در حوزه معرفی فناوری‌های جدید، نوسازی زیرساخت‌ها، ارتقاء سرمایه‌گذاری متقابل و تبادل اطلاعات و دانش مرتبط با آن داشته باشد. با توجه به چشم‌انداز کاهش مصرف انرژی‌های فسیلی و افزایش تدریجی زیرساخت‌های مرتبط با استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر در کشورهای مصرف‌کننده انرژی‌های هیدروکربنی، جمهوری آذربایجان تمایل دارد برای عدم وابستگی اقتصادی به انرژی نفت و گاز و حفاظت از محیط زیست، مشارکت‌ها و همکاری‌های تجاری را در بخش انرژی‌های سبز توسعه دهد. در این میان، چین نیز با هدف تسهیل، ترویج و تشویق توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر در جمهوری آذربایجان ضمن پیگیری اهداف اصلی دیگر، در حال سرمایه‌گذاری گسترده است. چین به دلیل موقعیت استراتژیک جمهوری آذربایجان، به‌عنوان بازیگر کلیدی در حوزه حمل‌ونقل بین اروپا و آسیا از طریق مسیر حمل‌ونقل بین‌المللی ترانس خزر که به «کریدور میانی» معروف است، در نظر دارد. از طریق این کشور توازن استراتژیکی میان خود و سایر رقبای منطقه‌ای ایجاد کند. با توجه به اینکه باکو، رقیب سرسخت مسکو در بخش ترانزیت گاز محسوب می‌شود که در شرایط دشوار روسیه از سیاست مهار علیه این کشور استفاده کرده، ورود چین به بازار انرژی آذربایجان می‌تواند تا حد زیادی توسعه نفوذ قدرت‌های منطقه‌ای و جهانی را که در صدد رقابت و کشمکش با روسیه، به‌عنوان متحد استراتژیک چین هستند، کنترل کند. فرصت‌های اقتصادی رفتارهای منطقه‌ای را شکل می‌دهند و چین نیز در تلاش است تا از طریق مبادلات اقتصادی-تجاری-انرژی حضور جدی در قفقاز و شرق اروپا داشته باشد. چین با هدف توسعه و ایجاد تنوع در بازارهای مصرف و کاهش هزینه‌ها، کشورهایی را که در کانون منابع انرژی و کریدورهای ترانزیتی هستند، مورد توجه قرار می‌دهد. گرچه افزایش تولید انرژی جمهوری آذربایجان، کسری سوخت چین را کاهش نمی‌دهد، اما در بازار پُر نوسان و گران قیمت انرژی، تا حدی به آن کمک خواهد کرد. توافق اخیر بین جمهوری آذربایجان و چین، ضمن اینکه مباحث مرتبط با واردات و صادرات نفت و گاز و توسعه انرژی‌های نو را پوشش می‌دهد، به پیشبرد رویکرد چین در حل و فصل یا کاهش تنش‌ها در قفقاز کمک می‌کند. فرسایش بیشتر ثبات و امنیت در این منطقه، می‌تواند ضمن تغییر نقشه درگیری، کشورهای پیرامونی را که هم‌پیمان چین هستند، تحت تأثیر تبعات منفی قرار دهد. از نگاه پکن، تعامل با کشورهای منطقه، باعث تقویت انعطاف‌پذیری آنان و کمک به حفظ صلح و ثبات خواهد شد. ثبات منطقه‌ای برای بازیگران محلی، کشورهای همسایه مانند روسیه، ترکیه و ایران و یک بلوک سیاسی-اقتصادی مانند اتحادیه اروپا اساسی است. گسترش روابط چین با جمهوری آذربایجان با تأثیر بر تعرفه‌های وارداتی و ایجاد ممنوعیت یا مالی خارجی می‌انجامد. در واقع توافق با چین فرصت طلایی برای جمهوری آذربایجان به وجود می‌آورد تا از نظم جدید منطقه‌ای که پس از جنگ قره‌باغ ایجاد شده است، بهره‌مند شود.

چشم‌انداز تحولات

زمستان امسال نقطه عطف جنگ اوکراین

بررسی وضعیت اوکراین در سال ۲۰۲۳ و چشم‌انداز جنگ در سال ۲۰۲۴

امتناع دولت اوکراین از برگزاری انتخابات سراسری در زمان جنگ، همچنان منبع تنش است؛ هرچند که اکثر سیاستمداران مخالف اذعان دارند که قانون اساسی برگزاری انتخابات در زمان حکومت نظامی را مجاز نمی‌داند

زمستان امسال ممکن است نقطه عطفی نظامی یا سیاسی در جنگ بین اوکراین و روسیه باشد. در میدان نبرد بن‌بست حاکم است، نوسانات متحدان اوکراین در ایالات متحده و اروپا در کمک به کی‌یف به وضوح مشهود است و تنش‌های سیاست داخلی در کی‌یف، همگی در کنار هم توانایی اوکراین را برای موفقیت در دفاع از خود در برابر حمله همه‌جانبه روسیه تهدید می‌کند. از این میان، مهم‌ترین عاملی که موفقیت اوکراین را تهدید می‌کند، تزلزل شرکای غربی در حمایت از این کشور است.

با توجه به اینکه نبردهای زمینی تا حد زیادی در وضعیت بن‌بست است و با توجه به سرما و برف، عملیات زمینی دشوار شده، اوکراین تنها به لحاظ هوایی می‌تواند در دفاع از خود فعال باشد. در ماه مه سال ۲۰۲۳، اوکراین بالاترین میزان رهگیری پهپادها و موشک‌های کرور را گزارش کرد. زمستان گذشته، همانطور که داده‌های گردآوری شده از سوی مؤسسه بروکینگز نشان می‌دهد، روسیه شهرها و زیرساخت‌های انرژی اوکراین را با گیسار پهپادها و موشک‌ها تا فصل بهار بمباران کرد. سامانه‌های دفاع هوایی و موشکی که توسط متحدان اوکراین عرضه می‌شوند و همچنین مهارت‌های فنی اوکراینی‌ها، یک سیستم حفاظتی لایه‌بندی شده مناسب را در کی‌یف و سایر شهرهای بزرگ این کشور ساختار بندی کرده است. با این حال، خسارت وارده شده به اوکراین بالا بود و در برخی نقاط، حملات موفقیت‌آمیز روسیه به اهداف غیرنظامی مانند ایستگاه‌های قطار و رستوران‌ها باعث کشته شدن تعداد قابل توجهی از غیرنظامیان شد. زیرساخت‌های برق و گرمایش اوکراین که اهداف اصلی حملات روسیه هستند، تا میزان ۵۰ درصد موفقیت‌آمیز بودند. اگر چه مردم اوکراین همبستگی و عزم فوق‌العاده‌ای از خود نشان دادند، اما یک چهارم جمعیت این کشور، قبل از جنگ ترجیح دادند از کشورشان فرار کنند. بمباران روسیه در زمستان امسال تازه شروع شده است، اما مسکو ممکن است ذخایر تسلیحاتی خود را برای حملات مکرر و ایجاد یک باتلاق برای اوکراین و ایجاد شوک روانی بر کی‌یف، تشدید کند.

با نگاهی به صحنه نبرد، اینطور به نظر می‌رسد که روسیه قصد دارد در شهر اودیوکا در شرق اوکراین و اطراف باخموت پیشرفت نظامی داشته باشد. اوکراین همچنان امیدوار است که بتواند خطوط روسیه را در منطقه زاپروژییا قطع کند و شاید پل زمینی را که مواضع روسیه در کریمه را به روسیه متصل می‌کند، تهدید کند. امسال هیچ کدام از طرفین، در حملات خود خیلی خوب عمل نکرده‌اند. اوکراین با کمک حملات موشکی دوربرد توانسته است به نیروی دریایی روسیه آسیب برساند و نیروهای روسیه را از پایگاه خود در سواستوپول در کریمه به بندر نووروسیسک در روسیه عقب براند. با این حال، دریای سیاه همچنان فضایی مورد مناقشه باقی مانده است.

اروپایی‌ها که بیش از ۵۰ درصد کمک‌های غرب به اوکراین (بیش از نیمی از کمک‌های اقتصادی، کمی کمتر از نیمی از کمک‌های نظامی و مادی) را تأمین می‌کنند، اکنون در تلاش برای حفظ حمایت قاطع خود از کی‌یف هستند. اوکراین در ژوئن سال ۲۰۲۲ به‌عنوان نامزد عضویت در اتحادیه اروپا پذیرفته شد. به‌رغم مخالفت اعلام‌شده ویکتور اوربان، رئیس‌جمهور مجارستان با پذیرش رسمی مذاکرات عضویت در اتحادیه اروپا با اوکراین قبل از نشست شورای اتحادیه اروپا در ۱۴ تا ۱۵ دسامبر، رهبران اروپایی با موفقیت روند آغاز مذاکرات را به تصویب رساندند. تصمیم برای آغاز مذاکرات الحاق اوکراین (مولداوی) در ۱۴ دسامبر، مسیر را به سوی شکل دادن یک آینده اروپایی برای اوکراین تقویت می‌کند. با این حال، اوربان با بسته کمک مالی ۵۰ میلیارد یورویی (حدود ۵۴/۶ میلیارد دلار) به کی‌یف، مخالفت کرد، در حالی که ۲۶ عضو باقی‌مانده اتحادیه اروپا با این کمک موافق بودند.

اکثر دولت‌های اروپایی که می‌دانند ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، تلاش می‌کند تا حداقل تا انتخابات ۲۰۲۴ ایالات متحده یک بازی طولانی به پیش ببرد، بوجه دفاعی خود را افزایش داده‌اند و به نظر مصمم هستند تا کمک‌های مالی و نظامی خود به اوکراین را حفظ کنند. آلمان وعده داده است که

کمک‌های خود را از ۴ میلیارد یورو به ۸ میلیارد یورو (تقریباً ۴/۵ تا ۸/۷ میلیارد دلار) افزایش خواهد داد. این تصمیم دولت آلمان به‌رغم کسری بودجه این کشور اتخاذ شده است. اروپایی‌ها نیز امسال در ارسال سلاح‌های راهبردی مانند تانک‌ها و موشک‌های دوربرد به اوکراین از ایالات متحده پیشی گرفتند اما دولت پوپولیسیت اسلوواکی اعلام کرده است با حمایت از اوکراین مخالف است. برترنده راست‌گرا و تندرو انتخابات هلند نیز مخالف ارسال سلاح به اوکراین است اما این ممکن است اهمیت زیادی نداشته باشد، چراکه بیشتر انتقال‌های تسلیحات به اوکراین به‌طور جداگانه توسط کشورها انجام می‌شود و نه توسط بلوکی که همه در آن حق وتو دارند. در ایالات متحده، جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا در تلاش است تا موافقت کنگره را برای درخواست تکمیلی خود جهت کمک ۶۱ میلیارد دلاری به اوکراین به دست آورد. این مبلغی است که ظاهراً تا سال ۲۰۲۴ در مورد اوکراین تعیین شده است؛ خطراتی که اوکراین را تهدید می‌کنند، زیاد است. از این رو، ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین، ناگهان تصمیم گرفت در ماه دسامبر به واشنگتن سفر کند، زیرا ویکتور اوربان، رئیس‌جمهوری مجارستان نیز به واشنگتن سفر کرده تا با جمهوری خواهان در مورد چگونگی پایان دادن به حمایت نظامی از اوکراین گفت‌وگو کند.

سیاست داخلی اوکراین

پس از گذشت بیش از ۶۰۰ روز اتحاد و عزم قابل توجه در برابر تجاوز روسیه، انتقادات از زلنسکی و دولت او آغاز شده است. اخیراً پس از آنکه والرئو زالونزی، فرمانده ارتش، در مصاحبه‌ای از توقف ضدحملات اوکراین انتقاد کرد، اختلافات بین رهبری سیاسی و نظامی در اوکراین آشکار شد. امتناع دولت اوکراین از برگزاری انتخابات سراسری در زمان جنگ، همچنان منبع تنش است؛ هرچند که اکثر سیاستمداران مخالف اذعان دارند که قانون اساسی کشور برگزاری انتخابات در زمان حکومت نظامی را مجاز نمی‌داند. علاوه بر این، تردیدها در مورد

دعوا در نیمکره غربی

مناقشه مرزی بین گویان و ونزوئلا کل آمریکای لاتین را تهدید می‌کند

آلیسون فدییرکا

تحلیلگر ارشد آمریکای لاتین

مقامات ونزوئلا و گویان در ۱۴ دسامبر در سنت‌وینسنت و گرنادین برای گفت‌وگو درباره کاهش تنش در مرز مشترکشان ملاقات کردند. اگرچه این اقدامات به اندازه کافی خوشایند بود، اما این گفت‌وگوها نیز نتوانست وضعیت امنیتی مربوطه را بهبود بخشد. با این حال، پارلمان ونزوئلا تصویب قانونی را به تعویق انداخت که اسکینیا، سرزمین غنی از منابع را که منشأ اختلاف ونزوئلا و گویان است را به خاک ونزوئلا ضمیمه می‌کند.

اختلاف این جنبی بین دو کشور اصلاً جدید نیست. قدمت این اختلافات به معاهده ۱۸۹۷ واشنگتن برمی‌گردد که در ابتدا مرزهای ونزوئلا و گویان را مشخص کرد. مرزهای دو کشور تا سال ۱۸۹۹ نهایی نشدند. در سال ۱۹۶۲، ونزوئلا، روند رسمیت شناختن مرزها را متوقف و ادعاهای ارضی جدیدی را مطرح کرد. دیوان بین‌المللی دادگستری در حال رسیدگی به این ادعاهاست، اما کاراکاس گفته است، تصمیم هیچ دادگاهی که به نفع گویان رای دهد را نخواهد پذیرفت. از نظر ونزوئلا، این مسئله فقط به غرور و حیثیت ملی مربوط نیست بلکه یک موضوع ژئواستراتژیک است که می‌تواند دسترسی مستقیم ونزوئلا به اقیانوس اطلس را ایجاد کرده یا از بین ببرد و درآمد نفتی مورد نیاز دولت این کشور را تأمین کند.

با این وجود، عوامل دیگری نیز وجود دارند که به کاراکاس احساس فوریت جدیدی بخشیدند. نیکلاس مادورو، رئیس‌جمهوری ونزوئلا در

حال مذاکره با ایالات متحده و مخالفان سیاسی خود بر سر ارائه امتیازات دموکراتیکی است که قدرت او را تضعیف می‌کند، اما این امتیازات بر روی کاغذ به این کشور کمک می‌کند تا از یک بن‌بست سیاسی طولانی عبور کرده و اقتصاد را کد خود را احیا کند. موضوع اسکینیا اهرمی است که مادورو می‌تواند با استفاده از آن موقعیت مذاکراتی خود را با تسخیر منافع ملی ایالات متحده و بدون نقض مفاد توافق باربادوس که زمینه را برای برگزاری انتخابات در سال ۲۰۲۴ فراهم کرده، بهبود ببخشد. در راستای تداوم کاهش تحریم‌های آمریکا، واشنگتن بیش از یک سال است که تحریم‌ها علیه ونزوئلا را کاهش داده و نتایج این کاهش تحریم در شکوفا شدن صنعت نفت این کشور نمایان است. دولت ونزوئلا دستاوردهای قابل توجهی در سطح تولید و درآمد حاصل از فروش نفت داشته است. به همین دلیل است که در ۳ دسامبر، ونزوئلا یک همه‌پرسی غیرالزام‌آور برگزار کرده و بر حاکمیت خود بر اسکینیا تأکید کرد.

ادعای ونزوئلا همچنین با این هدف مطرح شده که به آمریکا یادآوری کند، چه منافع تجاری بلندمدتی در ونزوئلا دارد. شکایت ونزوئلا به توافق بین گویان و شرکت نفتی آکسون موبیل برای اکتشاف و تولید نفت در استابروک تأکید دارد. گمان می‌رود این منطقه یکی از غنی‌ترین مناطق فراساحلی است اما بخش‌هایی از آن مستقیماً در سواحل مناطق مورد مناقشه بین ونزوئلا و گویان قرار دارد. گویان امتیازاتی را به شرکت‌های بزرگ نفتی اعطا کرده و مناقصه‌هایی را در خصوص ذخایر آب‌هایی برگزار کرده است که هنوز متعلق به این کشور نیستند. تا زمانی که ونزوئلا این اقدامات را به چالش نکشیده بود، دولت گویان توانست به کار خود ادامه دهد. تولید نفت خام گویان افزایش یافته است و انتظار می‌رود سرمایه‌گذاری‌های اکتشاف پس از آخرین دور صدور مجوز برای هشت بلوک فراساحلی افزایش یابد. به زبان

ساده‌تر، کاراکاس می‌داند ایجاد بی‌ثباتی و عدم قطعیت، روند نهایی توافقات گویان و شرکت‌های آمریکایی را که با آنها تجارت می‌کند، تهدید خواهد کرد. در همین حال، دولت مادورو با شرکت‌های تولید انرژی در غرب تماس گرفته است تا عملیات در پروژه‌های غیرفعال گاز طبیعی فراساحلی و اکتشاف بلوک‌های جدید در پلتفرم دلانا در نزدیک مرز دریایی خود با گویان را از سر بگیرند. این شرکت‌ها عبارتند از بریتیش پترولیوم، شورون و ملیانا انرژی. دیگر نامزدهای بالقوه عبارتند از ریسول، انی و Maurel & Prom. مقامات ونزوئلا به مسکو نیز سفر کرده‌اند تا در مورد تجارت انرژی و همکاری‌های متقابل گفت‌وگو کنند.

سیگانگی که ارسال می‌شود واضح است؛ در حالی که مادورو آماده همکاری با غرب است، در عین حال از تحت فشار قرار دادن شرکت‌های آمریکایی واهم‌ای ندارد و همچنین تمایلی به همکاری با روسیه ندارد. همه اینها آمریکا را در موقعیت پیچیده‌ای قرار داده است. بن‌بست مرزی ونزوئلا و گویان نیز ایالات متحده را دچار تضاد منافع می‌کند؛ از یک سو، واشنگتن می‌خواهد ونزوئلا را به انجام یک گذار سیاسی وادار کند. هدف نهایی آمریکا روی کار آوردن یک ساختار سیاسی جدید و ترجیحاً طرفدار ایالات متحده در ونزوئلا است. آمریکا انتظار دارد که این دولت جدید، جریان مهاجران را کنترل کرده و یک اقتصاد امن برای سرمایه‌گذاری شرکت‌های فعال در حوزه انرژی در غرب، فراهم کند. دستیابی به همه این اهداف به‌طور مستقیم یا غیر مستقیم به ایجاد یک نیمکره غربی امن‌تر برای ایالات متحده کمک می‌کند. از سوی دیگر، اگر ونزوئلا را تهدید به الحاق سرزمین‌هایی کند که طبق قوانین بین‌المللی قلمرو ونزوئلا محسوب نمی‌شوند، ایالات متحده نمی‌تواند از این کشور حمایت کند. واشنگتن نیز نمی‌تواند اجازه دهد که تهدیدات ونزوئلا در این راستا غیرکنترل شده باقی بمانند. بنابراین، در تاریخ ۷ دسامبر، واشنگتن پروازهایی را بر فراز گویان به پنهان مانورهای نظامی انجام داد تا به کاراکاس هشدار دهد هیچ‌گونه اقدام نظامی را تحمل نخواهد کرد. این اقدامات بیشتر جنبه غیررسمی داشت. ونزوئلا نیز به خوبی می‌داند که یک اقدام تهاجمی علیه گویان، این کشور را وادار می‌کند تا به دنبال جلب حمایت متحدان قدرتمندی مانند ایالات متحده باشد. همچنین ونزوئلا می‌داند که اگر در تهدید گویان از حدی

نگاه تحلیلی